

SLOVENSKI NAROD

Štampa vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 50 petič vrst & Din 2.-, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.-, večji inzerati petič vrst & Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26. — CELJE: cerjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Problem kmečkih dolgov

Vlada pripravlja definitivno rešitev problema kmečkih dolgov — Gospodarski krogi se zavzemajo za to, da bi se kmečki dolgovi izplačali v obliki obveznic kakega državnega denarnega zavoda

Beograd, 8. avgusta. r. Najvažnejše vprašanje, s katerim se sedaj bavi vlada, je vprašanje kmečkih dolgov. Na rešitev tega problema čaka z največjo nestrpnostjo vsa javnost, zlasti pa kmečki dolžniki in kmečki upniki. Splošno prevladuje mnenje, da je od pravilne rešitve tega težavnega problema v največji meri odvisno olajšanje na kreditnem trgu in v poslovanju denarnih zavodov. Poseben odbor ministrov proučuje sedaj razne predloge, ki so bili stavljeni v tem pogledu. Vlada je odločena, rešiti to vprašanje definitivno, tako da bo končno vsakdo vedel, pri čem je ter da se ljudje ne bodo več zanašali na razne obljube, ki se ne morejo izpolniti. Prejšnja vlada si je pomagala na ta način, da je enostavno

odložila plačilni rok do 1. septembra. Ta rok se sedaj naglo bliža in do takrat mora pasti odločitev. Vlada pa ne želi izdati polovičarske rešitve. Zato je pozvala vse gospodarske zbornice, Zvezo denarnih zavodov, Zvezo kmetijskih zadrug in druge zainteresirane organizacije in ustanove, da izrazijo svoje mnenje in stavijo svoje predloge. Na podlagi točne proučitve vseh teh predlogov bo nato vlada skušala najti najboljšo rešitev, ki se bo dala doseči, upoštevajoč pri tem splošno gospodarske prilike v državi.

Posamezne trgovske, industrijske in obrtne zbornice so že imele konference o tem vprašanju. Tako je med drugimi splitska trgovska in industrijska zbornica včeraj imela posvetovanje in je sprejela obširno resolucijo, v kateri po-

daje svoje predloge glede rešitve problema kmečkih dolgov. Splitska zbornica je za to, da bi kaka državna ustanova, morda Privilegirana agrarna banka prevzela vse kmečke dolgeve ter izdala upnikom obveznice, ki bi bile izplačljive v roku 30 let ter bi se obrestoval po 4 odstotke. Ta predlog bo splitska zbornica zastopala tudi na konferenci vseh gospodarskih zbornic, ki bo prihodnje dni v Novem Sadu. Tudi v drugih gospodarskih krogih smatrajo, da bi bila taka rešitev najbolj posrečena, ker bi na ta način denarni zavodi, ki so sedaj zaradi neplačevanja kmečkih dolgov v stiski, prišli do denarja, ne da bi bilo treba prisilno izterjevati od dolžnikov, ki bi odplačali svoje dolge v dolgoletnih obrokih.

Nemci na Poljskem

Katastrofalno nazadovanje njihovega števila

Zadnje ljudsko štetje na Poljskem je izkazalo silen vpadek nemškega življa v pokrajinah, ki so bile do versajskega miru pod oblastjo Nemčije. L. 1910. so našli v poznanskem okrožju 34.6% Nemcev, danes pa se jih priznava k nemški narodnosti le še 9.5%. V okrožju Chluma (Kulmerland) je bilo pred 25 leti še 42.5% Nemcev, danes pa jih je le še 10.1%. Skoro še bolj pa je nazadoval nemški življ v mestih. V Poznaniu samem je Nemcev le še 3.5%, dočim jih je bilo pred vojno še 42%. V Torunju so našli 5.4% Nemcev proti 66% iz l. 1910. za Bydgošč (Bromberg) so številke 10.6% proti 77%, za Grudziąz (Graudenz) pa 8.2% proti 85% izpred vojne.

Razlog za to nazadovanje je pred vsem ta, da so se takoj po vojni izse-

lile velike množice Nemcev iz zasedenih krajev, obenem pa je še več novih naselencev prišlo iz bivše ruske Poljske; dalje je prenehala nasilna germanizacija, znano pa je tudi, da ima poljski narod neprimerno večji prirodni prirastek nego Nemci. Če pojde tako naprej — in nobenega povoda ni, da bi se ta prirodni proces ustavil v do glednem času — bodo v par desetletjih izginili poslednji ostanki nemstva v teh nekoč na zunaj nemških pokrajinah. Tako bo poljsko-nemško vprašanje urejeno samo po sebi s mirnim razvojem. More pa se tudi priznati, da skoro v enaki meri izginja poljski življ, ki je ostal pod Nemčijo, ker je današnji germanizatorski pritisk še vse hujši, nego je bil kdajkoli prej.

Plavalni dvboj Ilirija: KSU

Karlovcani niso bili enakovreden nasprotnik, imajo pa nekaj izrazitih talentov

Ljubljana, 8. avgusta.

Pred odhodom na juniorsko državno prvenstvo v Maribor so se juniorji Ilirije sredi srečali na nočni plavalni tekmi z juniorji Karlovačkega Sportskega Udruženja. Tekmo je posetilo veliko število prijateljev plavanja. Domači so bili vseskozi nadmočni, čeprav niso nastopili v najmočnejši postavi. Kot vmesna točka je bilo tudi plavanje na 100 m prosto, kot izbirno za sestavo reprezentance ljubljanskega podsaveza. Tu je Wilfan brez resne konkurence dosegel mednarodno zelo dober čas, ki ga postavlja med najboljših evropskih sprinterjev. 100 m je preplaval v 1:01.4, dočim znaša njegov lastni državni rekord 1:03.2. Rekord seveda ne bo priznan, ker ni plaval v predpisnem trikotju. Tudi vmesni čas na 50 m je s 27.4 za 4 desetinke sekunde boljši kakor rekord Matića. Kamničan Cerar je z 1:04.9 dosegel do sedaj svoj najboljši rezultat na tej progi. Jako lepe čase so nadalje dosegli Demonte, Ziza, Schell, Binder, Binderjeva in Grošelj. Juniorsko waterpolo moštvo nas ni zadovoljilo in bo moralo v Mariboru zaigrati drugače, ako hoče, da bo uspelo. Karlovcani niso bili enakovreden nasprotnik, imajo pa nekaj izrazitih talentov. Najboljši med njimi je nedvomno hrbtni plavalec Tuškan, ki je za Schellom, favoritom za državno prvenstvo, zaostal komaj za dolžino telesa. Prav dobra je tudi Pintarjeva. Tehnični rezultati so bili:

50 m prosto juniorji: 1. Demonte (I) 29.4, 2. Ziza (I) 29.6, 3. Mačesčič (KSU) 33.8.

100 m hrbtno juniorji: 1. Schell (I) 1:19.6, 2. Tuškan (KSU) 1:20.5, 3. Blau (KSU) 1:57.2.

100 m prsno: 1. Binder (I) 1:24.2, 2. 1:42.2, 2. Šlezinger (KSU) 1:43, 3. Jurjevčič (I) 1:47.7.

100 m prosto seniorji: 1. Wilfan (I) 1:01.4, 2. Cerar (Kamnik) 1:04.9!
4x50 m prosto-juniorji: 1. Ilirija (Scar-

pa, Ziza, Tauzes, Demonte) 2:01.2, 2. KSU 2:15.8.

100 m hrbtno juniorke: 1. Pintar (KSU) 1:43.8, 2. Ravnihar (I) 1:50.8, 3. Lavrenčič (I) 1:52.8.

100 m prmo: 1. Binder (I) 1:24.2, 2. Močnik (I) 1:27.4, 3. Hribar (I) 1:36, 4. Biber (I). Prvi trije so plaval v »metuljčkovem« slogu, ki je prav posebno ugajal pri Binderju. Državnemu prvaku Hribarju se pozna, da je bil bolan in še ni v polni formi.

100 m prosto juniorke: 1. Grošelj (I) 1:19.6, 2. Tavčar (I) 1:33.5, 3. Keržan (I) 1:37.3.

200 m prosto juniorji: 1. Schell (I) 2:39, 2. Tauzes (I) 2:41.8, 3. Mačesčič (KSU) 3:11.5.

Waterpolo Ilirija : KSU 1:1 (0:1) Karlovcani so nastopili v ilirijansoma ilovarjer in Hribarjem kot gostoma. Tehnično so za domačimi zaostajali, bili so pa borbenejši. Izvrstjen je bil vratar ilovarjer goštar, ki je sam preprečil poraz.

Davi ob 7.20 se je v Maribor odpeljala okoli 40 plavalcev broječka ekipa Ilirije pod vodstvom gg. Skaberneta in obeh trenerjev prof. Ulage in Salzerja. Nastopili bodo v naslednji postavi: juniorji: 50 m prosto: Demonte, Ziza, Scarpa, Lenart, 200 m prosto: Schell, Tauzes, Lenart, Ziza, 100 m hrbtno: Schell, 100 m prsno: Binder, Biber, Pance, 4x50 m isti kakor na 50 m, 3x100 m mešano: Binder, Schell, Lenart, waterpolo: Linhardt, Watzke, Demonte, Lenart, Ziza, Scarpa, Skapin; juniorker: 50 m prosto: Grošelj, siska, Tavčar, Keržan, 100 m prosto: iste, 100 m prsno: Binder, Jurjevčič, Finc, 100 m hrbtno: Ravnihar, Lavrenčič, 4x50 m: iste kakor na 50 m, 3x100 m mešano: Binder, siska, Grošelj; skoki juniorjev: Pribošek, Pogačnik, Rojina, skoki juniorker: Pretnar, Keržan, skoki seniorjev z deske: Zihel, Kordelič, Trost, Šega, skoki seniorjev s stolpa: isti, samo namesto Šega, Strnad, dame z deske in stolpa: Baumgarten, Pretnar.

Nov načrt Anglije

Anglija želi na vsak način doseči mirno poravnavo spora z Abesinijo

London, 8. avgusta. r. Kakor poročajo današnji listi, je bil na včerajšnji konferenci med predsednikom vlade Baldwinom zunanjim ministrom Hoarejom in ministrom za Društvo Narodov Edenom izdelan nov predlog za mirno poravnavo italijansko-abesinskega spora. Kolikor se je moglo doslej izvedeti, gre ta predlog za tem, da se da

Italiji zadoščenje v kar največji meri, da pa v nobenem primeru ne bi bila ogrožena neodvisnost Abesinije. Ta predlog bodo sedaj še v podrobnostih izpopolnili, nakar ga bosta Eden in Hoare predložili Italiji na konferenci treh velesil, to je Francije, Anglije in Italije, ki se bo prihodnji teden sestala v nekem kraju v okolici Pariza.

Sin proti očetu?

Senzacionalne informacije pariškega lista o sporu med abesinskim cesarjem in najstarejšim sinom, ki mu grozi z uporom

Pariz, 8. avgusta. r. »Matin« poroča iz Addis Abebe, da so se v zadnjem času zelo poostriili odnosi med abesinskim cesarjem in njegovim najstarejšim sinom Asfaom. Princ Asfa so se čuti zapostavljenega. Cesar je v zadnjem času postavil poveljnike posameznih oddelkov abesinske vojske za primer spopada z Italijo ter je pri tem popolnoma prezrl svojega najstarejšega sina, kar smatra ta za veliko žalitev. V abesinskih krogih se širijo govorice, da namerava Asfao vzporediti revolucijo proti svojemu lastnemu očetu in ga vreči s prestola. Govori se celo, da se namerava pridružiti Italijanom

in skleniti z njimi pakt, da bi v primeru njihove zmagе prišel na abesinski prestol. Te govorice so v neki meri dobile potrdilo v okolnosti, da je cesar ne samo pridržal proti običaju svojo telesno gardo v Addis Abebi, marveč jo še celo ojačal in dal strogo zastražiti svoj dvorec. Kakor trde, ne mara cesar za najstarejšega sina, ker dvomi, da bi mu bil on oče. Ti družinski spori so že starejšega datuma, vendar pa so sedaj znova prišli na dan in zavzemajo prav resne oblike. Najstarejši sin je po nalogu cesarja pod strogim nadzorstvom in ne sme zapustiti prestolnice.

Letalski napad na Abesinijo

Obsežne italijanske priprave — Prvi napad bo Italija izvršila z letali in s plinom

London, 7. avgusta. AA. Po vesteh agencije Reuter iz Rima se pripravlja Italija na velik letalski napad proti Abesiniji. Napad naj bi se izvršil, čim bi se pričele sovražnosti na abesinsko-eritrejski meji. Za napad bodo porabili preko 400 vojni letal. Nadalje bodo Italijani rabili v borbi proti Abesincem plin za solzenje in v primeru potrebe tudi nevarnejše pline. Vsak italijanski vojak svoje kopenske oblasti bi se sicer rade izognile uporabi plinov, baje iz humanitarnih razlogov in ker si nočejo

popolnoma odtujiti prebivalstvo, vendar bodo morali v primeru skrajne potrebe seči tudi po teh sredstvih. Med tem se v italijanskih tvojnicah gradijo nova vojna letala, ki bodo razvijala brzino po 300 milj na uro in bodo prenašala po 500 bomb s plinom za solzenje. 50 takih letal je že zgrajenih, in se sedaj italijanski letalci z njimi intenzivno vadijo. Vsak italijanski vojak v vzhodni Afriki bo opremljen s plinsko masko.

Največji junak sodobne Nemčije — Krupp

Berlin, 8. avgusta. tr. Nemški tisk slavi o priliki današnje 75 letnice znanega nemškega tovarnarja Gustava Kruppa, lastnika največjih tvojnic za orožje in municijo na svetu, kot največjega junaka sodobne Nemčije. Listi povdarjajo, da je v glavnem njegova zaslug, da je Nemčija danes zopet najmoder-

nejše oborožena ter da v marsikaterem pogledu nadkriljuje druge države. Krupp je znal s svojo izredno organizacijsko sposobnostjo pribaviti ne samo potrebne surovine, marveč izvesti tudi to organizacijo dela, da je Nemčija v najkrajšem času dosegla zaželjeni vrhunec.

Potres na madžarskih ravnicah

Budimpešta, 8. avgusta. tr. Včeraj popoldne so občutili v okrožju Bekes precej močan potres, ki je izrazil med prebivalstvom veliko strahu. Gibanje zemlje je trajalo več minut in ga je spremljalo podzemsko bobnenje, ki ga je bilo slišati kot zamolkel odlojen grom. Na mnogih hišah so se porušili razpoke.

dimniki, v stanovanjih pa se je premakalo pohištvo in so ponekod popadle slike s sten. Ljudje so v paničnem begu zapuščali svoje domove in bežali na prosto. Najmočnejši je bil potres v krajih Bekes, Csaba in Tula, kjer kaže zidovje po hišah močne razpoke.

Kronski svet v Londonu

London, 8. avgusta. AA. Nj. Vel. Jurij V. je odredil sklicanje kronskega sveta, ki se sestane 13. avgusta. Kralj mu bo sam predsedoval.

Italija snuje tujsko legijo

Pariz, 8. avgusta. AA. Po vesteh iz Rima krožijo tam govorice, o mnogostevilnih prijavah Italijanov v inozemstvu za vojaško ekspedicijo proti Abesiniji. Pravijo, da namerava vlada ustanoviti tujsko legijo.

Sporočilo papeža nemškim vernikom

Castel Gandolfo, 8. avgusta. AA. V svoji letni rezidenzi je papež pij XI. sprejel katoliške romarje iz Trierja, ki jih je tudi nagovoril. V svojem govoru se je dotaknil položaja v Nemčiji in med drugim dejal: Potrebno je, da ne klonite z duhom, nego da ste pripravljeni in trdno odločeni za obrambo, da zaupate v Boga, ker je današnji čas poln težav. Lahko bi se zgodilo, da se časi se poslabšajo. Žalostno je, da mora človek misliti na borbo, ki so jo započeli neki ljudje proti Bogu in Kristu v korist svojega modernega poganstva. Sladko pa je misliti na to, da je v Nemčiji toliko mladih ljudi, pobožnih, smelih in nepremagljivih v svoji veri.

Italijansko-francoski vojaški sporazum?

London, 8. avgusta. AA. Listi so objavili vesti iz Rima, da vlada v italijanskih krogih vtis, da pomeni premestitev 2 italijanskih divizij, katerih generalna štaba sta bila doslej v bližini italijansko-francoske meje, da je bil dosežen med italijanskim in francoskim vrhovnim vojaškim poveljstvom sporazum, po katerem bo tudi Francija umaknila iz svojega obmejnega ozemlja nekaj vojaških enot.

Rim, 7. avgusta. AA. Načelnik italijanskega glavnega generalnega štaba general Badoglio je bil odlikovan z velikim križem francoske legije časti. O tem ga je obvestil vrhovni poveljnik francoskega generalnega štaba general Gamelin, ki mu je hkratu čestital.

Nesreča v hvarski luki

Split, 7. avgusta. p. V hvarski luki se je pripetila sinoči huda nesreča albanski motorni jadrnici. Pokvaril se ji je motor. Kapetan jadrnice Meladin je kljub temu skušal spraviti motor v pogon. Nenadoma je nastala eksplozija. Kapetan in njegova sinova so bili hujše ranjeni ter so jih morali prepeljati v splitsko bolnico, ostali štirje člani posadke pa so dobili lažje poškodbe. Po eksploziji je nastal požar. Le srčnosti ribičev, ki so prihiteli na pomoč, je pripisati, da ni prišlo do večje katastrofe.

Energični ukrepi proti dražini v Bolgariji

Sofija, 7. avgusta. p. Policija je davi v Ruščuku aretirala 26 tamošnjih trgovcev, ker so podražili živila. Vseh 26 aretirancev so odvedli v zapor. Za take prestopke so določene zelo stroge kazni.

Avtoprevoznik Bajc umrl

Ljubljana, 8. avgusta. V Ljubljani je umrl pred petimi dnevi znan avtoprevoznik g. Janez Bajc, ki je stalno prevažal potnike med Idrijo in Ljubljano. Pred dvema mesecema je bil konfiniran v Ponzi pri Napolju na dve leti. Nedavno so ga prepeljali v zapore v Gorico, kjer ga je zadela kap.

Narod, ki pozablja brate v užnosti, tepta svojo čast! „Bran-i-bor“ se briga zanje.

Vojni minister general Živković v Gruzu

Dubrovnik, 7. avgusta. n. Minister voj-ske in mornarice se je danes z vojnim brodom »Hvarom« pripeljal v Gruzo. Minister si je takoj po svojem prihodu ogledal vojašnico pešadijskega polka, pomorsko vojno akademijo in druge vojaške ustanove.

Borzna poročila.

Inozemske borze
Curtis, 8. avgusta. Beograd 7.-, Pariz 20.2325, London 15.105, New York 305.625, Bruselj 51.625, Milan 26.0675, Madrid 41.95, Amsterdam 206.95, Berlin 123.25, Dunaj 58.50, Praga 12.70, Varšava 57.50, Bukarešta 2.60.

Bodimo ponosni na svoje znanstvenike

Profesor Srečka Brodar je odkril in raziskal paleolitske postaje v Njivicah pri Radečah

Ljubljana, 8. avgusta.

Skromnost je lepa čednost, pri Slovencih pa velika napaka. Menda ni področja, ki bi se na njem ne udeleževali z uspehi, ki ne zastajajo za višino zahodne Evrope, vendar vemo vedno več povedati o uspehih tujcev, kakor o prizadevanjih naših umetnikov, intelektualcev, znanstvenikov... Edino sportne uspehe še nekoliko slavimo iz povzdiguje. Najmanj se pa govori o delu naših znanstvenikov, toda ne po njihovi krivdi. Njihovo delo nedvomno zasluži, da bi pisali o njem vsaj toliko, kakor o mednarodnih pustolovčinah. Seveda so pa naši znanstveniki tudi zelo skromni in nimajo za seboj celih propagandnih uradov. O delu ameriških znanstvenikov piše ves svet, toda predvsem po zaslugi ameriškega časopisa. Naši znanstveniki radi molče o svojem delu, kakor da jim je vseeno, ali laiki sploh vedo za nje ali ne. Res laiki ne morejo pravilno oceniti njihovega dela, toda dandanes je potrebna tudi za znanstvenega delavca popularnost, posebno še pri nas, kjer ne uživa baš velike zaslonbe ter mora delati skoraj brez vsake podpore. Brez sredstev, brez priznanja pa pri nas znanstvenik ne more delati, saj med našimi znanstvenimi delavci ni milijonarjev, ki bi se posvečali znanosti iz sportnih nagibov. Ob tej priliki se nam zdi potrebno spregovoriti o znanstvenem delu prof. Srečka Brodarja, ki je odkril in raziskal paleolitske postaje v Njivicah pri Radečah in ki deluje že več let v Potočki zijalki na Olšavi. Te dni je izšel kot poseben odtis Glasilnika Muzejskega društva za Slovenijo znanstveni spis prof. Brodarja, ki v njem opisuje novo paleolitsko postajo v Njivicah.

Jamo v Njivicah so odkrili lani marca, ko so gradili banovinsko cesto Radeče-Li-

tija. Celjsko Muzejsko društvo je poslalo takoj prof. Brodarja v Njivice, kjer so v jami našli več kosti, ki so se pozneje izkazale kot ostanke jameškega medveda. Raziskovalec se je kmalu prepričal, da gre za novo paleolitsko postajo. 29. marca so našli kopoti. Jama ni velika in obsega njena površina okrog 40 m². V njej so odkrili ostanke kosti 12 jameških medvedov in kosti petih drugih živali. Primitivnega koščenega orodja so našli okrog 30 komadov, dočim so odkrili kamnitih orodij (artefaktov) 12 in sicer izdelanih iz eruptivnih kamnin. Sledovi pračloveka, odkriti v jami, izvirajo iz začetka do viška zadnje ledne dobe, t. j. za okrog 20.000 let pred nami. Ta postaja je nekoliko starejša od Potočke zijalke.

Profesor Brodar je raziskal jamo v Njivicah natančno in strogo po znanstvenih načelih. V publikaciji je izčrpno obravnaval raziskovanje kulturnih ostankov kamnite misli moramo, da se prof. Brodar bavi s raziskovanjem kulturnih ostankov kamnite (paleolitske) dobe poleg svojega poklicnega dela, ki zahteva že samo po sebi celotnega moža, in posebej se moramo občudovati njegov elaborat, ker je jamo v Njivicah obdelal lani, ko je raziskoval, kakor vsako leto, tudi Potočko zijalko na Olšavi. O uspehih njegovega dela v Potočki zijalki spregovorimo prihodnjič. Prof. Brodar raziskuje Potočko zijalko vsako leto med šolskimi počitnicami, vsekoli v gorski samotji, kjer se posveča povsem znanstvenemu delu s prvim fanatizmom. Potočki zijalki je že priboril znanstveni sloves daleč čez naše meje in nastala je že nova veda o njegovih odkritjih. Olšavska kultura — olševčen — je že znano ime v znanstvenem svetu, mnogo bolj znano kakor je pri nas ime Potočke zijalke in profesorja Srečka Brodarja.

Tri težke nesreče

Otročiček padel v živo apno — Z dietom si je prebodel trebuh — Živina pomandrala kolesarja

Ljubljana, 8. avgusta.

V Zg. Šiški, na vrtu hiše št. 77, se je včeraj popoldne okrog 16.30 pripetila težka nesreča. Pri Lotričevih so včeraj gasili apno in sicer v jami na vrtu poleg hiše. Pri delu sta bila zaposlena dva brata Lotriča, pomagali so pa tudi drugi domači. Apno, in sicer okrog 600 kg so že do dobra ugasili in baš namerali jamo pokriti z deskami. Okrog jame je stalo več ljudi, med njimi soproga Vladimirja Lotriča, lastnika hiše. Z njo je bil tudi 20 mesecev stari sinček Janeček. Ta se je kljub materini pazljivosti pognal proti jami, kjer mu je na mokrih tleh spodrsnilo, da je padel naravnost v pravkar pogašeno apno. Vsi prestrašeni so se odrasli nemudoma pognali za njim in potegnili do vratu v apnu tločnega otroka iz jame. Janeček pa je bil že ves opečen. Hitro so pozvali na pomoč v bližini stanujočega zdravnika dr. Meršola, ki je nesrečnemu otročiču nudil prvo pomoč in odredil prevoz v bolnico. Vsako zdravljenje pa je ostalo zaman in je sinček edinec v bolnici že ob 18. poskočbam podlegel.

Nesreča je včeraj zahtevala še eno smrtno žrtev. V bolnico so snoči pripeljali 53-letnega posestnika Janeza Perneza iz Malega Ločnika pri Vel. Laščah, ki je doma popoldne z dietom obdelaval kos kama. Pri delu mu je nenkrat dieto spodletelo, da se je z vso silo sunil z ostrino v spodnji del telesa. Hipoma je nastopila močna krvavitev in krvi ni bilo mogoče ustaviti. Proti večeru so popolnoma oslabilenega moža prepeljali v ljubljansko bolnico, kjer pa je ponoči umrl.

Tretja huda nesreča se je ponoči pri-

petila na cesti med Črnučami in Trzinom. Okrog 23 se je peljal 24letni zidar France Tehovnik s svojim prijateljem s kolesom od nekod z Gorenjskega proti Ljubljani. Ko pa sta kolesarja privedla do klanca pred Črnučami, se je nenkrat pojavila pred njima velika čreda govedi, ki jo je gonil gonjač nekam na Gorenjsko. Kolesarja sta bila toliko neprevidna, da sta zavozila med živino, ki se je jela zaradi luči plašiti. Tehovnik je padel in so ga krave in voli dobesedno pomandrali. Istotako je padel pod živino tudi njegov tovariš, vendar ob kraju ceste, kamor se živina ni zaganjala. Odnosel je samo lažje poškodbe, dočim so Tehovnika prepeljali v bolnico z zlomljenimi hrbtenico in drugimi težkimi poškodbami po vsem životu. Na cesti sta ostali obe kolesi, popolnoma sturli.

Skavti v džungli

Litija, 8. avgusta.

Triloki, kjer se izliva potok Reka, ki teče tudi skozi Šmartno, v reko Savo, je zaraščen z visokim trsem in drugim bujnim rastlinstvom. Tu je imela že od nekdaj litijski mladi svojo največje veselje, ko je delala skoki nepretrdno parcelo stee in pota in uganjala svoje divje tarzanijade. Kraj so krstili za Džunglo in danes ga poznajo pod tem imenom vsi. V Džungli vladajo letos nove razmere — semkaj so se naselili litijski skavti. Naša mladina se je zanimala za ta svetovni pokret že več počinke, letos pa je dravska skavtska župa potrdila litijski steg skavtov, ki so si nadeli ime po Matjažu, starem slovanskem kmetnem kralju.

Taborišče Matjaževoga stega je lepo urejeno in ograjeno. Središče prostora je določeno za taborni ogenj, koder se zbira mladina zvečer. Takrat je čas obiskov, saj hodijo

ob prvem mraku na obisk domači in znanci. Za skavte vlada namreč živahno zanimanje. Vsak dan se prijavljajo novi člani. Sedaj je ta pokret kot nalašč za našo mladino. Naši skavti se posvečajo tovarištvu in sportu, sređi lepe narave. Goje hopenje, plavanje in veslanje. Zjutraj imajo redno telovadbo, sploh pa so ves dan na soncu in v svežem zraku. Dokler ne zaveje večerni hlad, imajo edino uniformo: kopalne hlačke.

Po gotovem redu pa so zaposleni pri dnevnih poslih: sami pripravljajo hrano in jo kuhajo, nosijo iz bližnjega studenčja vodo, hodijo v Litijo po hrano itd. Dela jim nikoli ne zmanjka.

Cez dan in ponoči pa se vrte straže pri vhodu v taborišče. Pridno se seznanjajo tudi s pravili in predpisi skavtske organizacije. Naš dopisnik je obiskal taborišče v družbi večjega števila litijanov, navzoč pa je bil tudi višji vojaški dostojanstvenik z juga naše tržave. Mladina je priredila gostom pozdravno skavtsko predstavitev. Z lepim nagovorom je častnik bodril mlade skavte, naj nadaljujejo v delu, ki so si ga sami izbrali. Na dan priprave iz Ljubljane poseben inštruktor, ki ga pošlje dravska župa skavtov. Kakor čujemo, se bo vršilo pri nas prihodnje leto veliko skavtsko taborjenje, ki se ga bo udeležilo več stegov iz naše banovine. Litijski skavti pa bodo pod vodstvom svojega stegovodje Pleničarja storili vse, da bo Litija dostojno sprejela pod svoje okrilje skavte iz vseh krajev naše banovine.

Zvočni kino Dvor

Telefon 27-30

Danes ob 4. 7 in 9 uri senzacija

OTOK IZGUBLJENIH BRODOV

Vstopnina za parket Din 3.50

OUZD v juliju

Ljubljana, 8. avgusta

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani objavlja statistične podatke o stanju zavarovanja v juliju. Povprečno je bilo zavarovanih 50.880 (—1144) moških in 31.392 žensk (+521) skupaj 82.212 (—623). Bolnikov je bilo 2218 (—73). Povprečna dnevna zavarovana meza je znašala 22.19 (—0.38), celokupna dnevna zavarovana meza pa 1.824.234.80 (—45.432). Številke v oklepaju pomenijo porast oziroma padec v primeru z julijem lanskega leta.

Število zavarovanih delavcev je bilo v juliju za 978 manjše nego v juniju t. l. 82.212 napram 82.490. To je vsakoletni sezonski padec zaposlenosti, ki še ni povsem pojasnjen. Glede na lansko leto je število zavarovancev manjše zaradi izločitve gotovih skupine delavcev iz zavarovane obveznosti, na primer delavci na račun bednostnega fonda. Odstotek bolnikov je sicer od junija narastel za 0.06%, glede na julij lanskega leta je bil za 0.07 manjši. Zmanjšanje odstotka bolnikov gre samo na račun moških. Povprečna dnevna zavarovana meza, ki odgovarja približno no faktičnemu zaslužku povprečnega delavca, je začela zopet rapidneje nazadovati. Vse kaže, da so začeli delavski meze zopet v večjem obsegu padati.

Iz Celja

—c Kolesarji bodo dirkali. Klub slovenskih kolesarjev v Celju bo priredil v nedeljo 11. t.m. ob priliki Obirne razstave v Celju medklubsko kolesarsko dirko na progi Celje — Podplat-Poljčane-Konjice-Celje (80 km) za glavno skupino in na progi Celje-Konjice-Celje (50 km) za juniorsko skupino. Start glavne skupine bo ob 8. zjutraj pred gostilno »Zeleni travnik, cilj pred gostilno Svetel na Mariborski cesti, start juniorske skupine ob 8.30 pred gostilno Svetel na Mariborski cesti, cilj istotam. Prijave sprejema od vštete sobote 10. t.m. trgovec g. Avgust Šumer v Celju. Prijavnina 10 Din, na startu dvojna. Voz se po določili tehničnega pravilnika KSKJ.Vsak dirkač vozi na lastno odgovornost in se mora strogo ravnati po cestno policijskih predpisih. Pravico starta imajo vsi dirkači klubov, ki so člani KSKJ in so v posesti savezne licence za leto 1935. Darila so naslednja: prvak glavne skupine prejme krasen pokal, darilo obirne razstave v Celju, prvak juniorske skupine pokal Kluba slov. kolesarjev v Celju, drugo mesto vsake sku-

pine darilo, tretje mesto kolajno, četrto, peto in šest mesto diplomu. Udeleženci imajo ugodnost polovične vstopnine na železnici. Vsakdo naj kupi na odhodni postaji ali pri Putniku rumeno legitimacijo K—13 za 5 Din in celo karto do Celja. Te karte v Celju ne sme oddati, ker velja za brezplačen povratek.

—c Umrla je v sredo v Zavodni pri Celju v starosti 76 let posestnica ga Roza Raihova s Polskave, mati mesarskega mojstra g. Matije Raiha na Bregu pri Celju. Truplo bodo prepeljali na Polskavo. — V Novi vasi pri Celju je umrl v sredo 66letni delavec Nikolaj Kobal.

—c Sezona hopenja v Savinji je nekoliko popustila, ker se je Savinja zaradi deževnega vrta in padca zračne temperature znatno ohladila. Če bo nekaj dni lepo, bo tudi število kopalcev doseglo prejšnjo višino.

Zvočni kino Ideal

Danes ob 4. 7 in 9^u, zvečer

Film petja in smeha

PARISKA DEKLETA

Vstopnina 4.50. 6.50 in 10 Din

Sokolska lutkovna šola v Ljubljani

Ljubljana, 8. avgusta.

Po sklepu zadnje seje in z odobrenjem sokolskih žup Celje, Maribor in Novo mesto bo skupna lutkovna šola od 15. do 18. avgusta v Ljubljani, v mali dvorani ljubljanskega Sokola v Narodnem domu. Istovrstno bo prirejena lutkovna razstava.

Vsa društva in čete pozivamo, da pošljejo v šolo člane in članice lutkovnih odrov, pa tudi tista društva in čete, ki sicer lutkovnega odra nimajo, pa ga nameravajo ustanoviti. Za skupno prehrano in prenočišče je preskrbljeno ter bodo znašali stroški za osebo Din 28, dnevno. Vsi udeleženci tečaja morajo biti 14. avgusta t. l. zvečer v Ljubljani in se javiti v Vajeniškem domu, Lipičeva ulica 2. kjer bodo dobili vse nadaljnje informacije.

Vsi lutkovni odri naj pošljejo za lutkovno razstavo nekaj lutk, po eno kompletno scenografijo in fotografijo odra, ali jih morda imajo, na naslov: Lojze Kovač, Ljubljanski sokol, Narodni dom.

Spored predavanj lutkovne šole je tale: 1. zgodovina lutkovne umetnosti, 2. plastika, 3. slog, 4. slikanje dekoracij, izdelava glav iz mase, 5. postavitev stalnega in premičnega odra, 6. ročne lutke, 7. slikanje glav, 8. oblačenje lutk, 9. izdelava gibljivih lutk, 10. kabaretna lutke, 11. razsvetljava odra in razni efekti, 12. recitacija, 13. organizacija lutkovnega odra ter praktične vaje, 14. kritika šole in debata udeležencev šole. Predavanja bodo po vzorcu lutkovne šole COS, ki je bila letos od 8. do 10. junija v Pragi.

Župni odbor je prejel že precej prijav, vendar pa prosimo vsa bratska društva in čete, da takoj pošljejo prijave in vrnejo vprašalne pole. V šoli bodo predavali priznani strokovnjaki, zato obeta šola izreden užitek in korist.

Denar je hotel delati

Višnja gora, 8. avgusta.

Našim orožnikom je prišlo te dni na ušesa, da tam v Zalni v neki hiši ni vse v redu. Včeraj so se napotili tja in pogledali malo v hišo revne družine Drobniceve. V hiši sta prebivala samo 65 letna mati in njen 19 letni sin Stanko, ki je uslužen kot pekovski pomočnik na Grosupljem. Orožniki so našli v hiši tri negativne odtise kovancev po 10 in 20 Din. Odtisi se sicer jasno kažejo na polizkupe, vendar je bil pa podan dokaz, da se je pripravljalo ponarejanje denarja. Zato so orožniki mater ni si na aretirali in izročili sodišču v Višnji gori.

Stanko je baje pri zasliševanju izjavil, da bi denar ponarejal, če bi se mu bilo posrečilo. Preiskava bo pokazala ali je fant bolj sposoben mešanja testa ali za kovanje denarja. O tem bo lahko razmišljal v preiskovalnem zaporu.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Četrtek, 8. avgusta katoličani: Cirijak in tov. Godešlav.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Pozdravlja in poljublja te Veronika

Kino Ideal: Pariška dekleta

Kino Dvor: Otok izgubljenih brodov

Kino Šiška: Ukradli so ji otroka

DEŽURNE LEKARNE

Dines: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 41. Trnkoczy ded. Mestni trg 4 Ustar Še-lenburgova ulica 7.

Iz Maribora

— Tragična smrt deklet. V zgornjem Jakobskem dolu je bila pri Bračkovih uslužbena dekla Alojzija Ungerl. Po nesrečnem naključju je prišla pod voz in je z zdrobljeno lobanjo obležala mrtva na tleh.

— Slomškova čaša v muzeju. Tukajšnja muzejska uprava je dobila stekleno čaško, ki jo je svoj čas rabil škof AM. Slomšek. Na eni strani čaše je Slomškov škofovski grb, na drugi pa latinski napis.

— Žejni in požrešni rokomavci so se vtihotapili v hišo posestnika Ivana Kaca v Tomaškovi vasi ter odnesli razne obleke, jedilnega orodja in druge reči. Potem so se podali v klet, kjer so se najedli in napili, pipo soda pa so pustili odprto, da je steklo iz soda vse vnilo. Posestnik Kac trpi obšutno škodo, za družinski in nenastitni rokomavci pa se vršijo poizvedbe.

— Kako je z letino. Iz okolice nam pišejo: otave ne bo mnogo, pač pa obetajo jabolka dobro letino, vinogradi dobro trgatve, če ne bo toče. Krompir in pomladanski posevki obetajo prav malo, travniki in nenastitni rokomavci pa se vršijo poizvedbe.

— Gramofon, četli, obleka... Pri posestniku Primožu Mlinarju v Potrajnu so neznan storilec vlomili ter mu odnesli gramofon, četli, obleke in druge reči v skupni vrednosti okoli 1600 dinarjev.

— Gori! Posestnici Nežji Kak v Dogašah pri Mariboru je pogorela hiša. Ogenj je najbrž potaknila zlobna roka.

ELITNI KINO MATICA

Tel. 21-24 Te' 21-24

Samo danes ob 4. 7^u in 9^u uri

Franciska Gaal v

POZDRAVLJA IN POLJUBLJA TE VERONIKA

Globoko znižane cene.

ŠAH

Nacijonalni turnir

Ljubljana, 8. avgusta.

Snoči so se nadaljevale prekinjene partije III. kola. Inž. Prek je kot črni premagal Hrena, M. Vidmar Grenarskega, Preinfalk Nikolića, Šiška pa Jonketa. V B skupini je premagal Matvejeva Licula, Marek pa Berića. Herbatin in Sikošek sta remizirala. Vse ostale partije so bile prekinjene. C. Vidmar bo najbrž izgubil nasproti R. Saviću, Longer pa nasproti Sorliju. M. Vidmar je prekinjeno partijo proti Hrenu dobil.

Danes se je pričelo IV. kolo. Longer je že v otvoritvi nadigral Licula in gladko zmagal. Šiška je v ortodoksnem damskem gambitu s precizno igro prisilil Gabrovška k predaji. Ostale partije so bile prekinjene. B. Savić stoji slabše proti Nikoliću. Nejasna je pozicija partije M. Vidmar — Jonke, inž. Prek ima proti Grenarskemu figuro za dva kmeta in napad, pozicija Carev — Hren je nejasna. C. Vidmar in Marek bosta najbrž remizirala. Sikošek bo dobil nasproti Saviću R., ker ima premoč trdnjave. Matvejev stoji boljše nasproti Herbatinu, dočim je pozicija partije Subarić — Sorli nejasna. Preinfalk in Berić sta prosta.

Stanje po IV. kolu: A skupina: Šiška 4, M. Vidmar 2½(1), Gabrovšek 2½, inž. Prek 2(1), Preinfalk 2, Jonke 1(1) itd. B skupina: Matvejev 2(1), Sikošek, C. Vidmar, Longer 1½(1), Herbatin, Berić in Subarić 1(1) itd.

Misti moderne žene

— Moj mož je strašen stiskač. Najbrž pridem na morje na počitnice šele s svojim bodočim možem.

PRODAM

Najmanjši znesek 8 Din
Beseda 50 par. davek 8.- Din

Lahka letna oblačila bourett, kaša sport hlače, lister, perilo itd. v lepi izbiri zelo poceni naprodaj pri Preskerju. Ljubljana, Sv. Petra cesta 14.

RAZNO

Beseda 50 par. davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

ENTEL — AZUR — PLISE

izvrši ekspres

MATEK & MIKES, Ljubljana
(poleg hotela Štrukelj)

MALINE

sveže, lepe, dobavimo pod 100 kg po Din 3.50, nad 100 kg po Din 3.25. — Naročila oddati v mlekarji, Pražakova 15. 2415

STANOVANJE

soba in kuhinja na Dolenski cesti 12, se odda za avgust za 250 Din 2416

Inserirajte

LEF. 3122—26

OST. CEKOVNI

RACUN ST. 10.534

V LJUBLJANI

BRZOJAVNA
NARODNA
TISKARNA
LJUBLJANA

NARODNA TISKARNA

LJUBLJANA, KNAFLJEVA UL. 5

VRŠUJE RAZLIČNE TISKOVINE, KAKOR: KUP-
NE TISKOVINE, CASOPISE, TISKOVINE ZA
BANKO, HRANILNICE, POSOJILNICE,
EDINOSTNE PAPIRJE, KOLENDARJE, DIPLOME,
KUPJE, PROSPEKTE, KATALOGE, RACUNE,
LITNICKE KNJIGE, CENIKE, ENOBARVNA

Inserirajte v „Slov. Narodu“

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

F

Nenadoma nas je zapustil in odšel za sinom naš srčno ljubljani soprog, skrbni oče, stari oče, brat, stric, svak in tast, gospod

Tavčar Ivan

strojevodja državnih železnic v pokoju.

K večnemu počitku ga spremimo v soboto 10. avgusta 1935 ob 3. uri popoldne z Vidovdanske ceste šte. 9.

V LJUBLJANI, dne 8. avgusta 1935.

Josipina, soproga,

Maril, Ivan, Lojz, Franci, sinovi, in ostalo sorodstvo.

Po dolini gradov v Bacharach

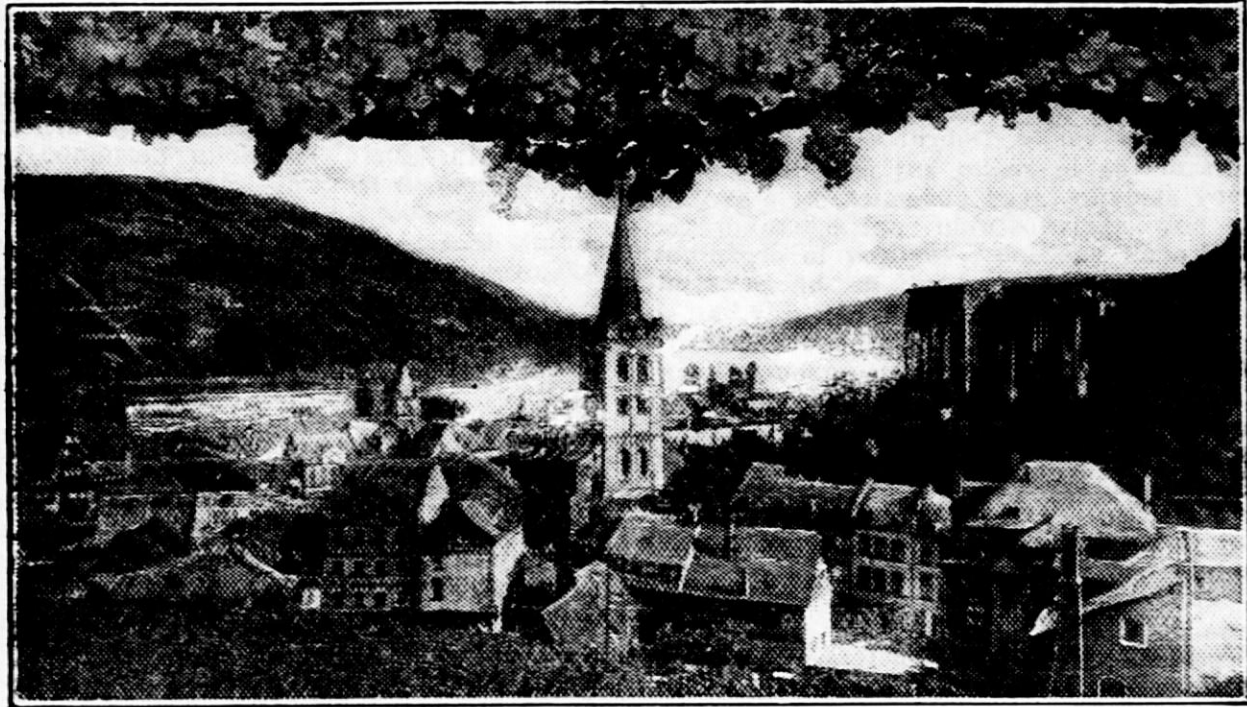
Ostanki najlepše gotične stavbe — Avtobusi izpodrivajo železniški promet

Ljubljana, 8. avgusta.

Ze doma smo se veselili, da bomo zlahka rešili kapljico v njeni domovini pokazali, kaj se pravi pošteno kranjsko grlo. Zato smo se najbolj veselili Bacharacha, tega slikovitega mesteca ob levem bregu Rheina. Majhno mestce je to, saj šteje komaj 2.000 prebivalcev, je pa zanimivo po svojih srednjeveških stolpih in zidovih in ima zelo posrečeno lego, ker leži pod 1135 m visoko stoječim gradom Stahleck. Cerkevica Sv. Petra izvira iz 12. stoletja, največja znamenitost je pa iz 13. stoletja izvirajoča Wernerjeva kapela, o kateri so nam zatrjevali, da je bila najlepša gotična stavba Nemčije. Žal jo je kamenje, ki se je valilo z visokega gradu nad njo, porušilo, da stoji le še njen spodnji del, ki ga vidimo tu na sliki in ki je res še zdaj pravi dragulj starega gotičnega stavbarstva. Grad so leta 1689 porušili Francozi. V tej stari trdnjavi se je poročil sin Henrika Leva. Henrik Braun-

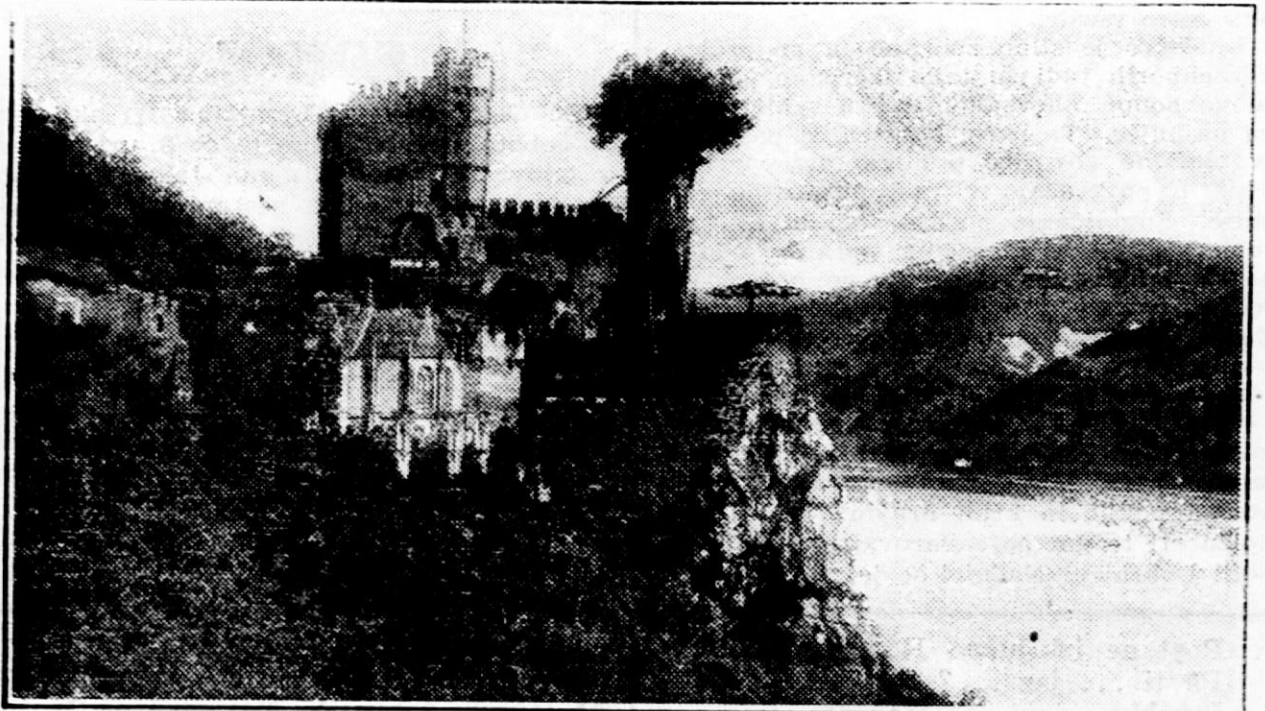
vse, kar nam je srce poželelo. Mnogo predrago je za naše razmere tudi rheinsko vino da smo si komaj dobro zmogli razvajena grla. A že nekaj požirkov te zlahke kapljice se ti razlije po žilah da bi kar zaplesal, toliko ognja ti požene v noge.

Sedeli smo za mizo na terasi in mimo nas so švigali v kratkih presledkih vlaki. Zidane volje smo bili, samo še nekaj časa, pa bi bili vožnjo prekinili in ostali v Bacharach čez noč. Po obeh straneh Rheina je železniški promet silno živahen, toda prvi in ekspressni vlaki vozijo zelo malo zasedeni. Osebnih vlakov v našem pomenu besede sploh nismo videli. Nikjer se tako ne pozna konkurenca avtobusov železnici kakor v Nemčiji. Še nekaj let tako naglega razvoja, pa bo potisnjena železnica samo na tovarni promet in na daljše mednarodne ekspresne proge. V Nemčiji seveda, pri nas se železnici te nevarnosti menda še 100 let ne bo treba bati, saj smo z našimi cestami najmanj za

schweigske z Agnezo Hohenstaufensko in s tem sta se pomirili vladajoči rodbini Welsov in Ghibelinov. Mestce je bilo večkrat izropano, tako med 30-letno vojno osemkrat, kar se deloma še sedaj pozna na starih stolpih.

Predno smo prispeli v Bacharach, so se naše oči še v izobilju pasle na naravnih krasotah, ki jih hrani bogata Rheinska dolina nešteto. Bili so pa med nami tudi taki, ki so jih občudovali z zaprtimi očmi, pa jim nismo zamerili, saj se lahko vsakemu človeku pripeti, da ga naravne lepote tako prevzamejo, da v zamaknenosti zadremije. Železnica se vije po Rheinski dolini iz predorčka v predorček, zdaj po desni, zdaj po levi strani kakor parket gladke široke rešice, lepi vinogradi so kakor zelene preproge, razprostrti po goličavah, po slikovitih hribčkih in dolinčah med njimi, da ti kar srce zaigra, če pomisliš, kako lepo mora biti tu jeseni med trgatvijo. Ljudem se pozna na obrazih, da je veselje tu doma. Kjer je lepa, bogata in radodarna narava, tam je vesel živahen in zadovoljen tudi človek. Ob cesti se košati lepo negovano sadno drevje, en sam dolg sadni vrt te spremlja skoraj vso pot. Mnogo je na obeh straneh ceste zlati češnji. Baš so bile zrele, lepo rdeče in debele, da bi se jih človek z užitek nabolal, a kaj, ko so bile tako drage. Funt so jih prodajali po 45 pfenigov, torej v našem denarju 8 Din. Sicer je pa boljše, da na potovanju sploh ne ješ sadja.

Cele kolone kolesarjev smo srečevali, avtomobili so švigali mimo nas, a nobenega starega nismo videli niti kakor v Franciji, motocikel za motociklom je drvel v lepo nedeljsko jutro, vmes pa krasni avtobusi, polni razigranih izletnikov, sedečih udobno kakor doma v naslanjačih. Nekaj posebnega so moderni nemški avtobusi, veliki, pri tem pa izredno elegantni, udobni in praktični, da je potovanje v njih pravi užitek. In koliko jih je! Pri nas o avtomobilskem prometu niti govoriti ne moremo, če se primerjamo z Nemčijo. Seveda so zopet ceste tista močnega sila, ki žene razvoj avtobusnega prometa neprestano naprej, ker ga zahteva duh časa. Ni pa Nemčija še dosegla v avtomobilskem prometu Švice.

V Bacharachu smo zapeljali na breg Rheina in odšli v prijazno domačo gostilno na vrt, kjer so nam postregli, kar so le mogli. Čudno, da Nemci z redkimi izjemami nimajo dobre kuhinje. Glede jedi smo mi mnogo bolj razvajeni naša kuhinja daleč prekaša nemško. Nemci menda tudi ne čutijo potrebo po dobri, okusno pripravljani hrani, ker so vajeni svoje, pogosto manj kot srednje kuhinje. Zato so tako zadovoljni, če pridejo k nam in dobe tako poceni našo priznano dobro hrano. Dali so nam kakor v Kolnu tudi v Bacharachu najboljši kar je premožljiva njihova kuhinja, a bi ne mogel reči, da sta bila obed in večerja prvovrstna. Rheinskega vina smo se veselili vso pot, pa smo zopet zadeli ob žepe, ki seveda niso bili tako polni, da bi si lahko privoščili

Benjamin in gorenjski diplomat sta že zopet hodila svoja pota in naenkrat smo ju v Bacharachu pogrešili. Nam je dobrodošli krčmar na hitro roko pokazal in s primernim ponosom pojasnil nekaj mestnih znamenitosti, posebno ostanke krasne Wernerjeve kapele, a ko smo se vrnili k avtobusu, naših dveh najpogostejših ni bilo nikjer. Zavila sta bila nekam v hrib po svojih potih in ko sta se prispejela nazaj, sta delala zopet nedolžne obraze, kakor povsod, kjer ju je premočil izkušnjevec, da sta šla na svojo pest pogledat še to in ono. Od Bacharacha naprej se je pa vedno bolj uveljavljala zlahka kapljica. Čim več naravnih lepot in gradov s slikovitimi mesteci med njimi smo puščali dalje, tem težje so postajale glave in čim dalje bolj sumljivo je večina kujevala hrbte spredaj sedečih sopotnikov. Gužanje v avtobusu pri polnih železnicah in pod blagodejnim vplivom rheinskega vina je preveč zapeljivo, da bi se mogel človek premagati, če ni posebno discipliniran in treniran. Utihi smo in vse je nam bilo prav, saj smo samo kimali, kakor da sedimo v parlamentu.

J. Z.

Težke skrbi

— Čuj, fant zakaj pa trgaš toliko listov iz svojega učbenika?

— Da ne pozabim, da sem se to že naučil, da bi se po nepotrebnem še enkrat ne učil.

Najmočnejši reflektorji sveta

Ima jih inženjer Olesen v Hollywoodu in služijo mu zelo dobro

Hollywood zažari ponoči, mavrica se zasveti na nebu in sicer na samo po velje, brez pomoči narave. Pet milijonov svetel zažari in naenkrat se zasveti nebo v severnem siju, da človek misli, da ga je nevidna roka nenadoma prenesla v južno Kalifornijo. In po vsakem takem čudežu tehnike dežujejo od vseh strani vprašanja, kako je nastala ta umetna severna zarja. Čarobnik svetlobnih efektov je inženjer Olesen, čigar geslo je: Razsvetlilimo svet! 110 km daleč žari bela luč, preprežena z rdečimi, vijoličastimi, žltimi, modrimi in zelenimi svetlobnimi prameni.

V hollywoodskem skladišču stoji mogočni reflektorji, vsak po 325 milijonov svetel, poleg tega pa še majhni ročni reflektorji, odgovarjajoči vsem zahtevam umetne razsvetljave. Razen trgovskega izkoriščanja teh reflektorjev ob raznih svečanostih in sportnih prireditvah računajo s svetlobnim arzenalom tudi pri katastrofah na suhem in na vodi, v primeru povodnji, potresa, silnih viharjev na morju itd. Ob potresu v Long Beachu v marcu 1933 je bila panika prebivalstva tem večja, ker so se hiše podirale v temi. Električni vodi so bili pretrgani in nastala je tema, ki je imela najhujše posledice v bolnicah, čeprav jih katastrofa sicer ni zadela; zaradi teme težko ranjenih ljudi niso mogli spraviti v bolnice.

Policija je takoj telefonirala v Hollywood po pomoč. Na kraj nesreče je brž prispel inženjer Olesen in njegovi pomočniki so takoj položili v bolnicah kable, pritrtili majhne reflektorje,

razsvetlili z njimi hodnike in operacijske dvorane ter omogočili zdravniškom rešilno akcijo. Leto pozneje je bil zopet inženjer Olesen, ki je pomagal mnogim nesrečnim ob naravnih katastrofah. Strašen nalič je poplavljal Los Angeles in baš polnoči se je odrgala blizu predmestja Montrose skalnata stena ter zgrmela na hiše pod seboj, kjer je pokopala mnogo ljudi. Olesen je baš ta čas poslušal v Hollywoodu radio. Kar so oddajanje prekinili in začul se je glas: »Če poslušate Olesen, naj takoj prispe v Montrose. Potrebujemo luč. Inženjer Olesen je takoj po hitel s svojimi pomočniki na kraj nesreče in s pomočjo njegovih reflektorjev so rešili izpod razvalin mnogo ljudi.

Koncentracija svetlobe, kakor jo ima Olesen, je zelo važna tudi za vojsko. Če bi letela sovražna letala preko južne Kalifornije, bi bili takoj pripravljeni Oleseni reflektorji, da bi jih razsvetlili. Zgodnja leta igra razsvetljava važno vlogo tudi pri večjih sportnih prireditvah. V Ameriki prireajo večje tekme večinoma ponoči in pri tem rabijo močne reflektorje. Praksa je namreč pokazala, da so nočne sportne prireditve donosnejše, pa tudi popularnejše od dnevnih, ker jim lahko prisostvuje več ljudi, ki sicer čez dan niso prosti. Tudi gasilci so v Ameriki opremljeni s svetlobnimi reflektorji, ki so preprečili že marsikatero katastrofo. Posebno če gore velike stavbe in če niso dovolj razsvetljene, so gasilci v neprestani smrtni nevarnosti. Ob dobri razsvetljavi pa tudi mnogo lažje gase.

Z avtobusom na Veliki Klek

K otvoritvi najvišje alpske ceste v Evropi — V rojstnem kraju filma „Pot k slavi“

Ljubljana, 8. avgusta.

Na otvoritev najvišje ležeče avtomobilske ceste v Evropi Visokopalska cesta čez Veliki Klek, ki veže Salzburgsko in Korosko. Komu bi ne zaigralo srce ob misli, da bo videl človeka moderne tehnike in zmagoviti pohod človekove ustvarjalne sile. Ne v sajastem vlaknu, priklenjenem na železno cesto, da gledaš samo skozi okence. V odprtem avtobusu - tako potuje, kdor hoče uživati naravne lepote. Skoraj neverjetno. Samo nekaj desetletij nazaj in smejali bi se planinci, ako bi jim pripovedovali, da se je moglo vzpenjati na 3000 m visoke grebene brez cepina in vrvi, v navadni dnevni obleki in promenačnih čevljih! Povrh pa še udobno zleknjen v usnjenem sedenju, s hitrostjo našega tramvaja. Človeški duh je nepojmljiv. Zanj ne obstoja nobena ovira, celo mogočni ledeniki so mu postali podložni. Visokopalske ture z avtomobilom - duh časa.

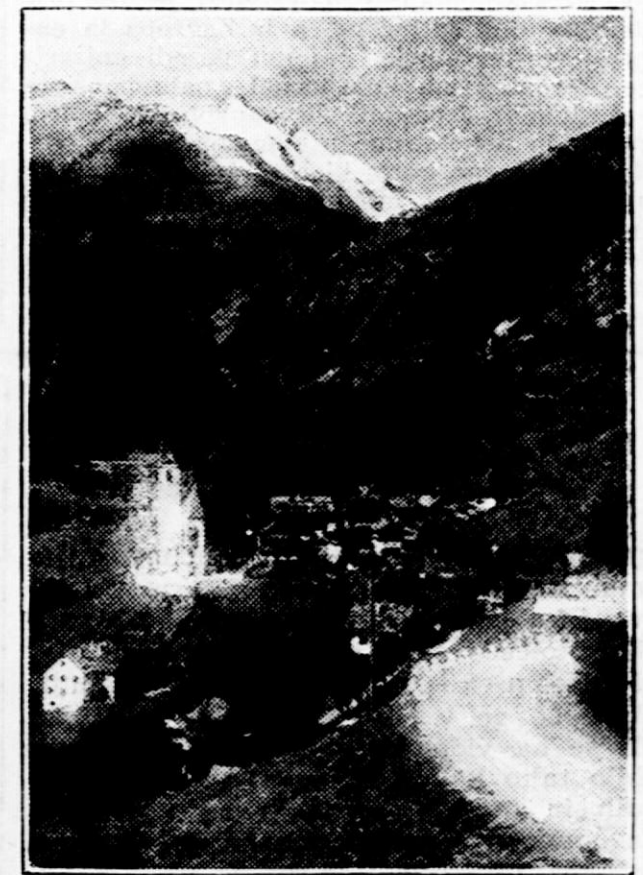
V soboto popoldne smo jo odrinili izpred pisarne »Putnik«. V nahrbtnikih polno mesnatih prigrizkov. Taki smo pač jugoslovanski popotniki. Kaj bomo z našo valuto v avstrijskih alpskih hotelih? Ne prenesemo je, za naš evriček je baš dovolj visoka. Tudi smo dobri patrioti, ne bomo našega dobrega denarja nosili tujcem. Od izleta bodo imeli korist le domači obrtniki. Udobno smo se razvrstili, spredaj starejši, zadaj mlajši rod. Nič ne de, če zadaj trese, mladina take reči že prenese. Ze smo na Podkorenskem klanecu. Vedno višje se vzpenjamo. Na meji smo. Naš prva skrb - eksportne cigarete. Za polovico ceno stodoletno boljše blago. Skoda, da se dobi le omejena količina. V boj pošljemo zato tudi nekadike. Ne da bi hoteli oškodovati našo monopolno upravo ali nje temno zelene čuvarje. Bog ne daj, preveč spoštujemo zakone. Reprezentirati hočemo našo državo. Na dirkah bo tuja gospoda, naj vidi, da imamo v Jugoslaviji tobak, ki mu ni zlepa enakega. Da, reprezentirati je prava beseda, kajti pljunek preko naše meje imajo avstrijski finančni organi res reprezentančno zgradbo. Z našo se ne moremo postaviti, zato se bomo s cigaretami. Avstrijski čuvarji nas sicer vprašajo, če nimamo več kakor po škattlici cigaret, vendar verjamejo našemu zatrdilu brez preiskave. Prvi vtis je torej dober.

Ne da bi hoteli podcenjevati naše kraje, »ud očuy osvojay s as up tpeuzud ozuzoy merja le malokatera dežela. Tudi naša Gorenjska je lepa, vendar je ne smes občudovati iz avtomobila. Pri nas je občudovanje vezano s srednjeveško inkvizicijo. Pretrse te tako temeljito, da ti silno pospeši prebavo. Na avstrijskih cestah si kakor v perncah. Brez najmanjšega tresljaja s 70 kilometrske hitrostjo! Kakor v sanjah mine vožnja po prelepi Dravski dolini proti Sptalu. Avstrija se zaveda, da ji je spas v tujem prometu. Na vsakem koraku opozarjajo tuja velike modre deske z belim napisom: »Najlepše - koroška jezerca. Cest niti ne hvalijo, to jim je nekaj samo po sebi razumljivega. Naj reče kdo kar hoče, brez cest pa le ni tujeskega prometa.

Pri Sachsenburgu smo zavili v gornjo Dravsko dolino. Na levi hribovje, na desni hribovje, tu pa tem se pozdravi z višine gorski gradič. Mračilo se je že, ko smo vozili skozi Zg. Dravograd. Pri Döllachu se odcepila cesta. Ena vodi proti Lienzu, druga proti dolini Mölle. V popolni temi se vzpenjamo na Iselberg. Ni to morda gora Isel. Kjer se je tirolski narodni junak Andrej Hofer junak bojeval s Francozi. Na Koroskem smo. V strmih serpentinah hitimo vedno višje. Na enkrat nas objame morje luči. Gorsko letovišče Iselberg. Polno tujcev. Vsi v kratkih usnjatih hlačah z »duroci« na glavi pa »Steirerhüttel«. Pa ti govori angleško. Kar čudno se nam zdi, ko sta pojem Anglež in »Steirerhüttel«.

obleka nerazdružljiva zadeva. »Uochin fuaren Sie?« - »Zum Gross Glocknerrennen« - Well, ich auch«. Pa ti je angleški gentleman nameru naročil avto: Yes, fuaren ouir. Da, da, s funti pod palcem je lahko reči »fuaren ouir«. Anglež je menda brez oddiha »majterfuaren« proti Velikemu Kleku, mi smo se pa ustavili v Winklenu, kjer je bila za nas pripravljena večerja in prenočišče.

Pri večerji smo si privoščili pivo. Čeprav v Šilingih je cenejši od našega. Med jedjo smo ugibali, kdaj bomo vstali. Najbolj goreči so hoteli vso noč prekratati, končno je pa le zmaga la zmernejša struja, da odrinemo ob 3. jutraj. Kmalu po polnoči smo bili v posteljah. Med polniki je bilo več znanih dirkačev - motociklstov. Ti so bili pokonci že ob 3. Kaj naloge jih je minila dobra volja. Nebo je bilo temno sivo prepreženo. Lilo je kakor iz skaf. Nič ne de, »Se že svetli«, je pripomnil nekdo, ko se je zabliskalo. Dirkači so se oblekli, mi smo se pa zariši spet v odeje. Namestu ob petih, smo nadaljevali vožnjo ob šestih. Dež je prenehal, to bo vožnja brez prahu. Po cesti je brenčalo kakor v osjem gnezdu. Motocikli s prikolicami in brez njih, avtomobili in sploh vse, kar je na gumijastih kolesih, je švigalo po cesti naproti cilju, ki smo si ga zastavili tudi mi. Nepretrgana vrsta. Avstrijski, italijanski avtomobilisti. Vse naša država je bila prekopana zastopana. Vse polno vozov z označbo »Yc nas je prehitelo, med njimi precej znancev iz Ljubljane. Vsi z istim ciljem.

Vožnja po dolini Mölle je nebeška. Težko je najti lepšo pokrajino. Na levi visoki grbeni Schoberjeve skupine, s katere strmih vrhov so grmeli navzdol orjaški slapovi. Petro ne more popisati take lepote. Z vrhovi visine pada voda na skale, kjer se razbije v prah. Pravi čarovniški kotel. Tik zraven nas srebrna reka Möll. Deževje jo je divje razburkalo, jezero se zaletava v njeni valovi v breg. Na pobočjih hribov na naši desnici prav tako idilična slika. Slikovite vasice, zgrajene v tipičnem alpskem slogu. Komaj se ustavi pogled na enem mestu, že se pojavi druga, še lepša slika. Skoraj ne veš, kaj bi občudoval. Premalo je časa. Mudi se nam. Dolga je še pot pred nami.

Nekoliko dalje od Döllacha je bila vsa cesta v zastavah. Ustavijo nas 8 šilingov mora vsakdo odriniti. Vsi, brez razlike. Niti šofer in novinarji niso izveti. Prispevek za

porabo alpske ceste. Malo smo se puntali, končno so pa le Avstrijci imeli zadnjo besedo. Avtomobilov je nepregledna vrsta. Vmes polno »cestnih ušic«, kakor imenujejo avtomobilisti motociikle. Nenadoma se nam odpre prelepa slika. Visoka sloka cerkev, kakor muslimanski minaret, obkrožena s švicarskimi hoteli in stavbami. Nekam znan se nam zdi ta kraj. Kje smo ga vendarle videli? Aha! V filmu. Riharda Tauberja. »Pot k slavici«. Da, res je. Pred nami leži Heiligenblut, po naše Sveta kri, kjer je zagledala luč sveta nebeško lepa. »Pot k slavici«, ki smo jo ljubljanci toliko in tolikokrat občudovali v Matič. Kako smo tu naleleti na Tauberja, pa drug!

Prijatelj živali

Velik prijatelj živali je sprevodnik cestne železnice v Sidneyu Henry Harris, za katerim jo ubere psi in mačke, čim ga zagledajo. Starec ni mogel videti nobenega psa brez gospodarja ali mačke gladovati. Psom in mačk pa v Sidneyu kar mrgoli. Velik del svojih itak skromnih dohodkov je porabil za to, da je kupoval lačnim živalim krano. Ze na vse zgoraj jutraj je prihajal na postajališče cestne železnice s kruhom in mesom v žepih in vedno so ga psi in mačke že čakale. Živali znajo biti tudi hvaležne in to se je pokazalo zlasti pri Harrisu, ki je postal kmalu ljubljenec lačnih psom in mačk. In ko je tramvaj odpeljal, se je poglavo število spremstvo štirinožcev za njim, kakor da se ne more ločiti od njega.

Putniki so bili spočetka veseli tega, čeprav se je moral tramvaj večkrat ustaviti, končno je pa šla stvar le predaleč in začeli so godrnjati. Harrisu so poklicali na ravnanstvo in tam je moral obljubiti, da ne bo več skrbel za lačne pse in mačke, vsaj v uradnih urah ne, da ne bodo ovirale prometa. To mu bo itak dobrodošlo, saj je potreboval za hrano psom in mačkom toliko, da je bil sam večkrat lačen.

Ladja z žensko posadko

V pristanišču Vigo je nastalo veliko presenečenje, ko je prispela tja francoska ladja »Femea«, ki ima to posebnost, da je na nji ženska posadka. Vsa dela opravljajo na ladji ženske, celo krmari ženska. Ženske opravljajo dela, ki so veljala doslej za tako naporna, da so jih mogli opravljati samo moški. Ladja je odplula pred štirimi leti iz francoskega pristanišča na pot okrog sveta, da bi dokazala, da ni polja, kjer bi ženske ne mogle nadomestiti moških. Posadka torej ni družba pustolovcev, temveč zagovornice feminizma.

Štirnajst Francozinja je zbralo potrebna denarna sredstva, vsaka je dala po 30.000 fran kov in krenile so na pot, ne da bi se po preji pripravile. Seveda so se oglašali škodoželjenci, ki so napovedovali pogumnim hčerkam neupodobnih francoskih rodbin klavirski konec, če že ne v trebih morskih volkov, pa govorbo pri eksploziji parnega kotla ali kako drugače. Toda ženske so imele zavidenja vredno srečo, zdrave so priplule do Viga. Glavno zaslugu za uspešno vožnjo ima sopotna višnjega mornariškega častnika, ki je zavezovala mesto kapitana. V Franciji pripravljajo Amazonke svojem sprejem. Francozi so zelo radovedni, ali se vrnejo pogumne dame z negovanimi nohti in napudranimi obrazci ali pa zagorele in z neizgovirnimi mornariškimi pipami v ustih.

Prijetne brzojavke

Na zelo pametno idejo so prišli v ravnateljstvu brzojavnih uradov v Angliji. Tam dobro vedo, kako se nekateri ljudje ustrašijo, če dobe brzojavko, ker takoj mislijo na nesrečo ali katastrofo. Da bi prihranili nervoznim ljudem nepotreben strah, so uvedli v angleških brzojavnih uradih posebne golice za »prijetne brzojavke«. Človek na prvi pogled spozna, da ne gre za žalostno vest, in tako se ne ustraši, roke se mu ne tresejo, ko odpira brzojavko. Golice so iz trdnega papirja z zlatim robom, v kotih so pa golobčki. Golobica je prinesla tudi Noetu na barko v kijunkcu oljkovo vejico in zato pomeni še zdaj veselo vest. Tudi besedilo takih brzojavk se razlikuje od navadnih. Tiskano je na zlatem listu z rdečimi in modrimi črkami.

Golice za prijetne brzojavke so tako poceni, da bodo ljudje gotovo radi egaali po njih. Seveda pa ne bo šlo brez zmešnjav. Pomislite, kako se bo počutila družina, ki pošlje, namenjena v poset k drugi družini, brzojavko z golobčki. Ali pa vzemimo moža na potovanju, ko dobi prijetno brzojavko, da mu je rodila žena dvojčke.

Brezposelni telo vadijo

Na poseben način lajšajo usodo brezposelnih v Zenevi. Združena telovadna društva stoji na stališču, da fizično brezdelje in telesna lenoba še bolj izkopavata moralo brezposelnih, nego gmotno pomanjkanje. Zato hočejo v mejah možnosti zaježiti to zlo. V javnih kopališčih in na telovadnih ženevskih telovadnih društveh lahko vidiš zdaj ob lepem vremenu množice brezposelnih, kako pridno telovadajo.

Ta paradokсна telovadba brezposelnih pa krije v sebi mnogo dobrega, ne samo v moralnem pogledu, temveč v prvi vrsti zato, ker nudijo po prostovoljni telovadbi spretni organizatorji brezposelnim skoraj zastoj 6.500 porcij hleba in 4000 steklenec mleka. Na misel, da naj brezposelni telovadajo, so prišli samo zato, da bi mogli lažje zbirati darila in vsaj za sibo preskrbovati brezposelne. Zato imajo brezposelni v Zenevi vtis, da gredo v javna kopališča telovadit za kruh in mleko.